Az első okleveles gyógyszerésznő

Mérföldkő a gyógyszerészet történetében

Thinagl Szerafina Mária Beatrix 1880 október 21-én született Nagyszombatban

Ismerjük meg Nagyszombatot

Nagyszombat (szlovákul Trnava) a középkorban **a Magyar Királyság egyik legnagyobb és legjelentősebb városa** volt.

1238-ban IV. Béla emelte szabad királyi várossá. Erre az évre datálható első említése, Zumbotel néven. Nevét szombati napokon tartott hetivásárairól kapta. A szlovák Trnava a szláv trn = tüske főnévből származik, és a városon átfolyó azonos nevű patakra utal.

1543-ban ideköltözött az esztergomi érsek és káptalan, amely a török hódoltság elől menekült és 1822-ig itt is maradt. Keresztelő Szent János-székesegyház az érsekség fő temploma volt.

Gimnázium 1616

1616-ban alakult újjá a jezsuita kollégium és hamarosan az ország egyik legnépszerűbb **gimnáziuma l**ett, ahová a magyar nemesség és polgárság felső rétegének családjai egyaránt szívesen járatták gyermekeiket.

Egyetem

1635. május 6-án Pázmány Péter egyetemet alapított itt, ekkor Nagyszombat a magyar kultúra központja volt. Az egyetem mellett nyomda és könyvtár is működött, valamint itt alapította meg a Füvészkert elődjét Winterl Jakab, a vegytan és a botanika professzora. Az **orvosképzés 1769-ben** kezdődött, amikor Mária Terézia orvosi karral egészítette ki az Intézményt. Az egyetemet 1777-ben költöztették Budára, majd Pestre.

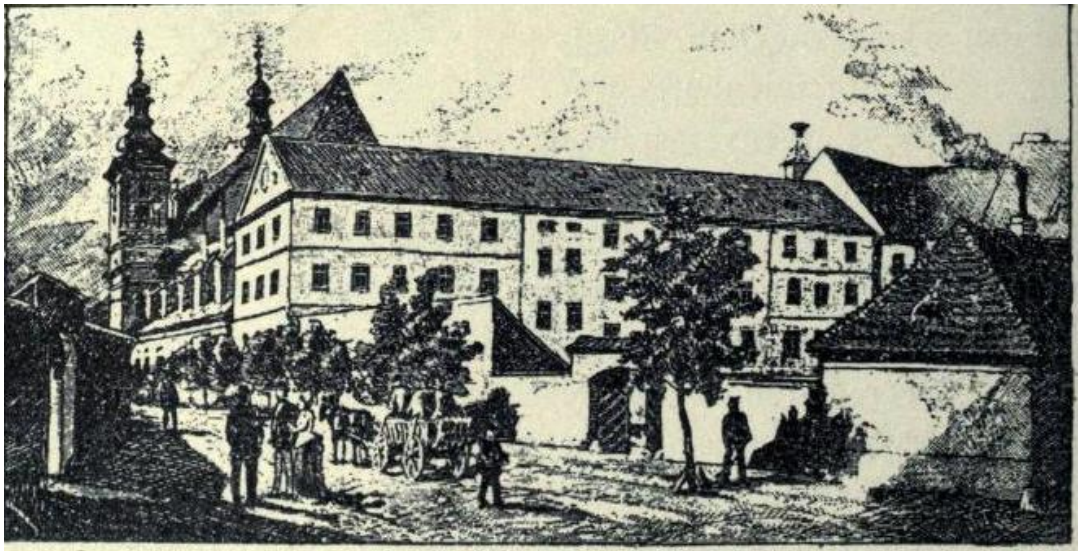

A NAGYSZOMBATI EGYETEM. Rajzolta Dörre Tivadar.

Dr. Thinagl János királyi közjegyző és családja

12 gyermeke született 3 fiú és 9 leány.
Rendkívül magas szintű humán és jogi műveltséggel rendelkezett, tökéletesen beszélt öt nyelven, melyek közül az akkori jogi világban használt latin nyelvet is professzionálisan bírta. Ezt a nyelvi tudást később gyermekeitől is megkövetelte, akik még időskorukban is latinul társalogtak egymással.

Nagyszombati Érseki Főgimnázium értesítője 1897/98-as tanévre

1852-ben az esztergomi érsekség kezébe került az iskola, miután Scitovszky János érsek egyesítette az érseki líceummal, ezzel **nyolc osztályos főgimnáziummá fejlesztette.** Ettől kezdve hívták Érseki Katolikus Gimnáziumnak, ahol az egyházmegye papjai tanítottak. Thinagl Szerafina is itt tanult **magán tanulóként**, mert akkor még nők, lányok csak így tanulhattak, számukra még nem voltak gimnáziumok.

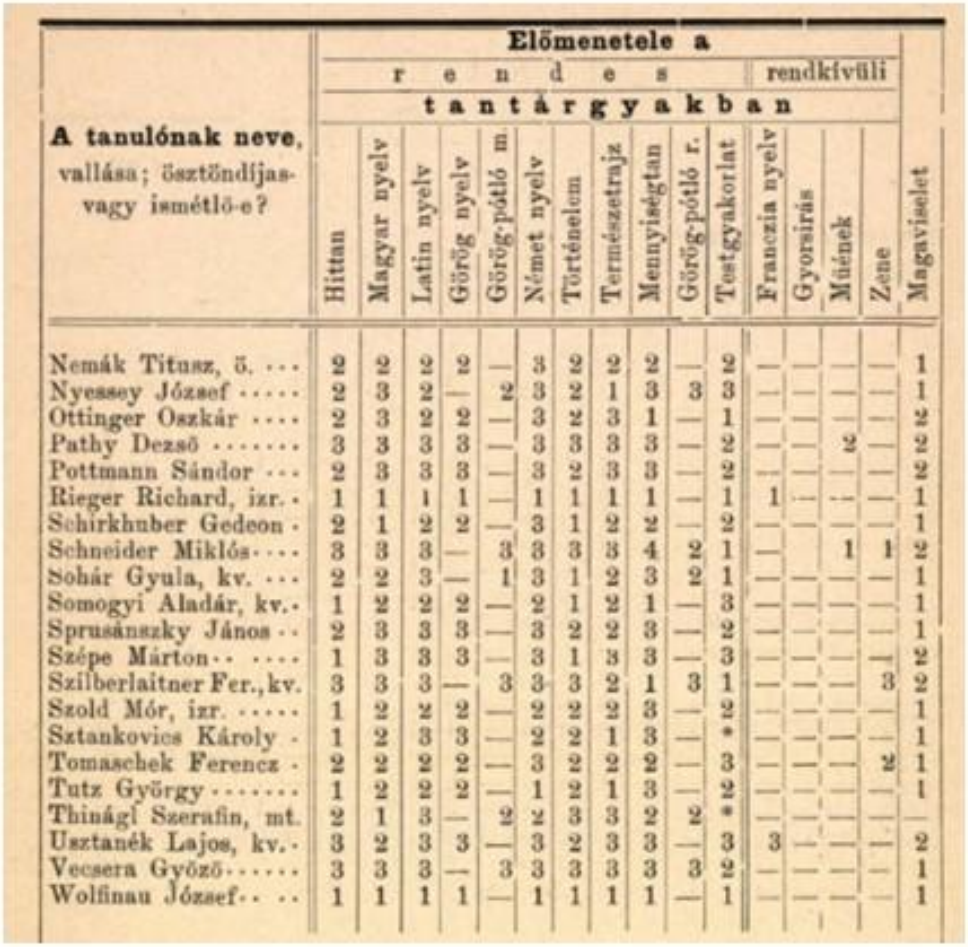

A tanulónak neve, vallása; ösztöndíjas- vagy ismétlő-e?	Előmenetele a rendes tantárgyakban: Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló m.	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Görög-pótló r.	Testgyakorlat	rendkívüli tantárgyakban: Franczia nyelv	Gyorsírás	Müének	Zene	Magaviselet
Nemák Titusz, ö.	2	2	2	2	—	3	2	2	2	—	2	—	—	—	—	1
Nyessey József	2	3	2	—	2	3	1	3	3	3	—	—	—	—	—	1
Ottinger Oszkár	2	3	2	2	—	3	3	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Pathy Dezső	3	3	3	3	—	3	3	3	—	—	2	—	—	2	—	2
Pottmann Sándor	2	3	3	3	—	3	2	3	3	—	2	—	—	—	—	2
Rieger Richard, izr.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1	—	—	—	1
Schirkhuber Gedeon	2	1	2	2	—	3	1	2	2	—	2	—	—	—	—	1
Schneider Miklós	3	3	3	—	3	3	3	3	4	2	1	—	—	1	1	2
Sohár Gyula, kv.	2	2	3	—	1	3	1	2	3	2	1	—	—	—	—	1
Somogyi Aladár, kv.	1	2	2	2	—	2	1	2	1	—	3	—	—	—	—	1
Sprusánszky János	2	3	3	3	—	3	2	2	3	—	2	—	—	—	—	1
Szépe Márton	1	3	3	3	—	3	1	3	3	—	3	—	—	—	—	2
Szilberlaitner Fer., kv.	3	3	3	—	3	3	3	2	1	3	1	—	—	—	3	2
Szold Mór, izr.	1	2	2	2	—	2	2	2	3	—	2	—	—	—	—	1
Sztankovics Károly	1	2	3	3	—	2	2	1	3	—	*	—	—	—	—	1
Tomaschek Ferencz	2	2	2	2	—	3	2	2	2	—	3	—	—	—	2	1
Tutz György	1	2	2	2	—	1	2	1	3	—	2	—	—	—	—	1
Thinágl Szerafin, mt.	2	1	3	—	2	2	3	3	2	2	*	—	—	—	—	—
Usztanék Lajos, kv.	3	2	3	3	—	3	2	3	3	—	3	3	—	—	—	2
Vecsera Győző	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	—	—	—	—	1
Wolfinau József	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	1

Önállósodás

1898-ban **édesapja rossz tőzsdei döntése** miatt a család teljes vagyonát elveszítette. Ez az anyagi csőd rákényszerítette Szerafinát az önállósodásra. Ezért a további gimnáziumi tanulás, majd két év múlva következő érettségi helyett, dacolva a nemesi előítéletekkel és szülei szigorú ellenkezésével, de menekülve az éhezéstől, 1898. október 1-jén **Bunzel Gyula gyógyszerész gyakornoka lett az „Arany Egyszarvúhoz" címzett patikában.**

Lánya Pesthy Zsuzsanna így **idézte édesanyja emlékeit**:

„Családjában a felháborodás igen nagy volt. Testvérei még az utcát is elkerülték, - egy nemesi, jó családból való fiatal hölgynek lehetetlen volt ilyet tenni .. "

Bunzel Gyula hamar felismerte gyakornoka kiváló adottságait, aki nemcsak szorgalmas és intelligens volt, hanem aki gyorsan és könnyen elsajátította a gyakorlati és elméleti ismereteket. A haladó szellemű mester hívta fel tanítványa figyelmét, hogy az 1895-ös oktatási törvény értelmében jelentkezhet gyógyszerészhallgatónak az egyetemre. Bunzel, mint Szerafina oktatója, a három éves gyakorlati időt leigazolta, és annyira felkészültnek találta, hogy nem tartotta szükségesnek a két hónapos egyetemi felkészítő tanulmányon való részvételét. Mivel a budapesti egyetem akkor még nem óhajtott hölgyeket felvenni, ezért ment Kolozsvárra, ahol az **egyetem oktatói haladóbb szemlélettel** bírtak.

Néhány szó Kolozsvárról

Benedek-rendi szerzetesek **már III. Béla idejében működtettek iskolát** az Óvárban. A 16. században a reformáció következtében verseny alakult ki az oktatásban az egyes felekezetek között; Benkő Samu szerint „Kolozsvár erdélyi országos rangját a 16. századtól kezdődően nem kis mértékben határozta meg iskolaváros jellege.”

1872-ben a Kolozsvári Magyar Királyi Tudományegyetem megindulásával kezdődött el az a folyamat, amelynek során Kolozsvár egyetemi várossá vált.

Kolozsvár - egyetem

Kolozsvár *Ferenc József tudományegyetem és templom*

Zsuzsanna emlékezéséből:
„Leszolgálva gyakornoki idejét, fukarul összegyűjtve fizetését megtette a nagy lépést, vonatra ült és elutazott, teljesen egyedül Kolozsvárra. Akkoriban egy fiatal lánynak kísérő nélkül ilyet tenni botránynak számított. Nagyszombattól Kolozsvárig hosszú volt az út. Éhes volt és fáradt. Megérkezve Kolozsvárra egyedül bolyongott, hogy megtalálja az egyetemet, ahol tudta, hogy Apjának egy rokona professzori rangban van. Nem tudta, milyen fogadtatásban lesz része, de amint elmondta nekem „nagy lélegzetet vettem" és elmondtam életem célját rokonomnak. Rokona a legnagyobb elismeréssel, szeretettel fogadta, azonnal családjához vitte.”

A kolozsvári egyetem oktatói „haladóbb” és nem „haladó” szemlélettel bírtak, mert **még sok megaláztatást kellett elviselnie egyetemi évei alatt** Szerafinnak. Az egyetemi iratokban nevéből elhagyták az „a” betűt, így lett Szerafinából Szerafin. Az előadóterembe kizárólag a professzor mögött léphetett be és számára a katedrán, közvetlen a professzor mellett helyeztek el egy széket, szembe a hallgatósággal. Az órák szüneteiben egy üres teremben kellett várakoznia. Nagy kellemetlenséget okozott a toalett használata is, mert akkoriban még csak férfi illemhely létezett.

Oklevél

1903-ban kitűnő eredménnyel megszerezte a gyógyszerészi oklevelet.

A sajtó, mely addig megosztó véleményekkel volt a nők egyetemre történő felvételét illetően, most nem győzte méltatni Thinagl rendkívüli szorgalmát és vasakaterejét, amivel elviselte az egyetemi évek megalázó korlátozásait és a diáktársaktól való elszigeteltségét.

S itt a mérföldkő, amelyet előadásom címének adtam. A következő években egyre több nő végezett a Pesti és a Kolozsvári egyetemen gyógyszerészként. S mára már a gyógyszerészek 80 %-a nő.

Szerafin bátorsága, határozott kiállása és ereje rendkívüli példa mindnyájunknak.

1904-ben férjhez ment Pesthy Mihály gyógyszerészhez, s így a Monarchia első gyógyszerész házaspárja lettek.

Az árya leszármazás igazolására bélyegmentes

Islo — szám: 312./1941

Sobášny list. - Házassági levél.

Podpisany uradne svedčím, že v obci Trnavai (nagyszombati) v matrike sobášených církvi evanj. a. v. ág. h. ev. egyházközség házassági anyakönyvében
Alulírott hivatalosan bizonyítom, hogy a

IV. svázku, na 21-22 strane, z 1904 roku, to jest tisíc kilencszáznégy — toto je zapísané:
kötetben, oldalon, az évről, azaz egyezer ez van feljegyezve:

Ilešné číslo / Folyó szám	Rok a deň sobášu / A házasságkötés éve és napja	Mladoženícha — A vőlegény: meno, rodič a zamestnanie / neve, szülei és foglalkozása	rodisko a bydlisko / születési és lakóhelye	náboženstvo / vallása	vek / életkora	stav / állapota	Mladuchy — A mennyasszony: meno, rodič a zamestnanie / neve, szülei és foglalkozása	rodisko a bydlisko / születési és lakóhelye	náboženstvo / vallása	vek / életkora	stav / állapota	Svedkovia / Tanúk	Ohlášky / Hirdetve	Sobášil / Eskette	Poznamy / Jegyzetek
3.	1904 márc. 19.	Koroncói Pesthy Mihály gyógyszerész + Merkt Vilma özvegye Szülei: Pesthy Mihály és Markonyi Tekla, ág. h. ev. tolnai lakósok	Szent-Lőrincz (Tolna m.)	ág. hitv. evang.	39 éves	özvegy	Tinagl Seraphin Mária, okleneles gyógyszerésznő Szülei: Tinagl János kir. közjegyző, Balkay Ludmilla, nagyszombati r. kat. lakósok	"	rom. kat.	23 éves	hajadon	Kovács Sándor gyógyszerész r. kat., Zörnend és Marcsics Ferencz ügyvéd Nagyszombat	Háromszor kihirdettek	Albrecht Géza ev. lelkész	

V Trnava, 1941. dňa augusztus 18-án(én).
Kelt hó

Janovček Árpád
ev. a. v. farár. — ág. h. ev. lelkész

S következtek a dolgos mindennapok a család és a munka, ahol ugyanúgy, mint korábban is szükség volt a bátorságára, határozottságára, erejére.
Két gyermekük született István neves fogorvos és Zsuzsanna gyógyszerész lett

Thinagl Szerafin jelentősége nem abban áll, hogy nagy ívű tudományos eredményeket ért el, hanem abban, hogy bebizonyította: nőként is képes a gyógyszerészi hívatás teljes értékű betöltésére! Ezzel **elindította a nők társadalmi elismertségét és megbecsülését a gyógyszerészi pályán.**